

Годинава, по повод денот посветен на старите опсерватории во светот, Американската вселенска агенција (НАСА) изготви список на 15 стари опсерватории во светот, во која мегалитското Кокино е регистрирано на четврто место, пред Стоунхенџ (Велика Британија), Абу Симбел (Египет) и Ангор-Ват (Камбоџа).

■ Пишува: Ружица ГОЧЕВСКА

НАСА МУ ДАДЕ ЧЕТВРТО МЕСТО НА КОКИНО

Чекорејќи по стапките на предците, силно провејува духот на нашите длабоки корени, кои датираат од пред илјадници години. Ако Египјаните ги оставиле пирамидите и сфингите да сведочат за нивните грандиозни достигнувања, преку археолошките споменици нашите предци најсликовито ни ја "раскажуваат" древната приказна за славното минато. Дека култните и маестралните дела не се легитимно право само на старите цивилизации, доказ се и бројните културно-историски наоѓалишта во Македонија. Тоа е територија на која создавале луѓе со висок степен на интелигенција, при што оставиле траги од висок научен карактер, а локалитетите најчесто, за жал, први ги откриваат дивите копачи.

Годинава, токму поради значењето кое на светско ниво го доби, Кокино стана дел од манифестацијата "Европски денови на културно наследство".

Во 2001 година, под водство на археологот Јовица Станковски, почнаа официјалните археолошки ископу-

"Праисториска керамика се наоѓа секаде околу локалитетот. Наидовме на конкретни докази дека се работи за локалитет од раната бронза, околу 1.800 години пр.н.е. Пронајдовме шолји со една рачка, како и два пехара со две рачки. Потоа, лонци со краток конусен или цилиндричен врат, лонци со ложиште, украсени со налепени пластични ленти на кои се наоѓаа отпечатоци од прсти. Формите на керамичките садови датираат од доцното бронзено време од XIV до XI век пр.н.е. Овде е забележително влијанието на соседните култури, особено на микенската", ги објаснува Јовица Станковски пронајдените археолошки наоди на локалитетот Кокино.

вања на локалитетот и набрзо се покажа дека тоа е едно од најбогатите во Македонија, кое датира од бронзениот период. Следната година беше направена комплетна експертска археоастрономска анализа од физичарот Ѓорџе Ценев од Планетариумот при

МКЦ, кој ја потврди хипотезата дека станува збор за мегалитска опсерваторија стара 3.800 години.

Лоцирањето на периодот од кој потекнува Кокино е доволна причина да се интензивираат истражувањата, за научниците од разни области

да ги решат дискутабилните прашања, меѓу кои најсуштествено е тоа дали ова наоѓалиште е остаток од некоја дамнешна цивилизација?

Мерењата и анализите покажаа дека локалитетот ги исполнува сите предуслови да се вброи меѓу прастарите оп-

серватории. Досегашните археолошки истражувања укажуваат на следниве факти: локалитетот датира од првата половина на вториот милениум како "света планина", на која веројатно се славеле повеќе култови, од кои најзначаен бил култот на Големата мајка божица. Најновите сознанија укажуваат и на подоцнежното користење на локалитетот сè до VII век пр.н.е., или со други зборови тој континуирано се користел барем 1.000 години. Ова место било од големо значење за тогашните луѓе, кои од тука го гледале небото и го организирале животот според природните законитости.

Една опсерваторија се смета за прастара ако задоволува неколку правила: да има три маркери за следење на Сонцето во текот на годината и четири за движење на Месечината, кои Кокино целосно

За тоа како Кокино стана европска и светска атракција, господинот Горе Ценев, експерт од Планетариумот при МКЦ, вели:

"Во 2004 година учествувавме на два меѓународни конгреса, во Унгарија и во Грција, посветени на астрономијата во културата и на мегалитската култура на Медитеранот. Преку овие меѓународни настапи, светската научна јавност се запозна со локалитетот Кокино. Исто така, на барање на сопствениците на најголемиот веб-портал, посветен на мегалитската култура, www.megalithic.co.uk, Кокино беше ставен на нивната веб-локација. Сите информации кои се пласираат во светот преку оваа веб-локација, веројатно дошле и до луѓето од вселенската агенција НАСА. Така, во 2003 година НАСА подготви список на 15 стари опсерватории на интернационално ниво, меѓу кои се најде и нашата, на завидно четврто место".

ги исполнува. Истражувањата покажуваат дека е докажан континуитет на користењето на овој простор текот на илјада години, во обредна и во световна функција. Прецизноста на изработката на маркерите, добрата зачуваност

на оригиналниот изглед и димензиите, повеќето уникатни содржини (престолите, траншеата, централната позиција, обредните позиции итн.), како и огромните археолошки наоди, ја вбројуваат мегалитската опсерваторија Кокино

во редот на најзначајните стари опсерватории во светот.

Кога небото е јасно, од Кокино може да се гледа во далечина и до 70 километри. Некои велат дека од тука навечер може да се види и крстот на Водно во Скопје.